

නොකර පවිකම් කරමු පින්කම්

ජීවක අඹ වනයට රාත්‍රිය උදා වූයේ ය. එහෙත් සඳපහන් රැයක් වූ හෙයින් වනාන්තරය ආලෝකවත් ව තිබිණි. පරිසරය නිහඬ ය; නිස්කලංක ය. අඹ තුරු සෙවණෙහි මහ රහතුන් වහන්සේලා සමාධි සුවයෙන් වැඩ සිටින දර්ශනය අතිශය මනස්කාන්ත වූයේ ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ ගඳකිලියෙහි වැඩ සිටියේ සමාධි සුවයෙනි. මෙකල මගධයෙහි පාලකයා වූයේ අජාසත්ත නිරිඳු ය. හෙතෙම තමා කරන ලද පිතෘ ඝාතනයෙන් බලවත් පසුතැවීමට හා ශෝකයට පත් ව සිටියේ ය. එම දුක තුනී කර ගැනීම සඳහා දිනක් රාත්‍රියෙහි හෙතෙම බුදුරදුන් සොයා පැමිණියේ ජීවක වෙදුදුරු සමග ය. මෙහි දී ඇති වූ සාකච්ඡාවෙන් අනතුරුව, රජගහ නුවර වාසය කරන ශාස්තෘන් හයදෙනකු පිළිබඳ ව තොරතුරු හෙළිවිය. එනම් පූරණ කස්සප, මක්ඛලිගෝසාල, පකුධ කච්ඡායන, අජිතකේසකම්බලි, සංජයබෙල්ලට්ඨිපුත්ත සහ නිගණ්ඨනාඨපුත්ත යනුවෙනි. මෙම ශාස්තෘන් අතරින් පූරණ කස්සප ශාස්තෘවරයා කර්මය හෙවත් ක්‍රියාව ප්‍රතික්ෂේප කරන්නෙකි. අජිතකේසකම්බලි විපාකය ප්‍රතික්ෂේප කළ අතර මක්ඛලිගෝසාල කර්මය සහ විපාකය යන දෙක ම ප්‍රතික්ෂේප කළේ ය. පකුධ කච්ඡායන විසින් සියල්ල මූලික වන පදාර්ථ හතක් ඉගැන්වූ අතර ඔහු ද කර්ම විපාක නොපිළිගත්තේ ය. කර්මය, විපාකය හෝ පරලොච යනාදි කවරක් පිළිබඳ ව කවරකු විසින් හෝ විවාළ කල්හි සෘජුව පිළිතුරු නොදී මගහැර යාම සංජය බෙල්ලට්ඨිපුත්ත ශාස්තෘවරයාගේ පිළිවෙතයි. ජෛන මහාචාරී තුමා කර්මවාදියෙකි. හෙතෙම සියල්ල පෙර කරන ලද කර්මයට අනුව සිදුවේ යන ප්‍රබ්බේකත හේතුවාදයක් ඉගැන්වී ය. එසේ ම යම් ක්‍රියාවක් සිදු කිරීමේ දී කය ප්‍රධාන වන බවත් මනස ද්විතීයික වන බවත් එතුමා ඉගැන්වී ය. මේ ආකාරයට ඇත අතීතයේ සිට ම සියල්ල කර්මයෙන් සිදු නොවේ යැයි පිළිගත් පිරිසක් මෙන් ම සියල්ල කර්මයෙන් සිදු වේ යැයි පිළිගත් පිරිසක් ද වාසය කළ බව පැහැදිලි ය. බුදු දහම හේතුවලවාදී ය. බුදුරදුන් කර්ම විපාක ඉගැන්වූයේ ද ඒ අනුවයි. කර්මය මිනිසාට දුක් හෝ සැප හෝ උපදවන සාධක අතර එකක් වන බව බුදුදහම පිළිගනියි.

බුද්ධ දේශනාව අනුව කර්මය යනු චේතනාවයි. එය මුල් කොටගත් ක්‍රියාවයි. “චේතනාහං භික්ඛවේ කම්මං වදාමි. චේතයිත්වා කම්මං කරොති, කායේන වාචාය මනසා.” “මහණෙනි මම චේතනාව කර්මය යැයි කියමි. සිතීන් සිතා කයින්, වචනයෙන් හා

මනසින් කර්ම රැස් කරයි.” මේ අනුව පුද්ගලයාගෙන් සිදු වන සියලු ක්‍රියා කර්ම යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ නැත. සිතාමතා කරන ක්‍රියාවක් ම කර්මය වේ. චේතනාව අනුව කර්මය යහපත් හෝ අයහපත් හෝ විය හැකි ය. ත්‍රිවිධ පුණ්‍ය ක්‍රියා, දස කුසල ධර්ම, පන්සිල්, දස පාරමී ධර්ම, ආදිය යහපත් පුණ්‍ය කර්ම හෝ කුසල කර්ම ගණයට ද, පස් පච්ච, දස අකුසල්, ආදිය පාපකර්ම හෝ අකුසල කර්ම ගණයට ද අයත් ය. අපගේ ජීවිතය සකස් වන්නේ අප විසින් කරනු ලබන ක්‍රියාකාරකම් හෙවත් කර්මවලට අනුව ය. යහපත් කර්ම කිරීමෙන් අප ජීවිතය යහපත් ආකාරයෙන් ද, අයහපත් කර්ම කිරීමෙන් අයහපත් ආකාරයෙන් ද සකස් වේ. නැවත උපත ලැබීම සඳහා හේතු වන්නේ අප සිදු කරන කුසලාකුසල කර්මයි. කුසල කර්ම නිසා සැප ලැබේ. අකුසල කර්ම නිසා දුක් ලැබේ.

බෞද්ධ ඉගැන්වීමට අනුව කුසලාකුසල කර්ම විනිශ්චය කිරීමේ හැකියාව පුද්ගලයාට ඇත. කර්ම නිශ්චය කිරීමට අදාළ මිණුම් දඬු විවිධාකාර ය. බුදුදහම අනුව චේතනාව හා විපාකය ඒ අතරින් ප්‍රධාන ය. පුද්ගලයා විසින් සිදු කරනු ලබන ක්‍රියා ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් දෙකකි. එනම් කුසල ක්‍රියා සහ අකුසල ක්‍රියා වශයෙනි. ලෝභ, දෝස සහ මෝහ යන අකුසල මූලයන් මුල්ව සිදුකරන ක්‍රියා අකුසල් ය. අලෝභ, අදෝස සහ අමෝහ යන කුසල මූලයන් මුල්ව සිදුකරන ක්‍රියා කුසල් ය. අකුසල චේතනා මුල් කොට සිදු කරන්නේ අකුසල ක්‍රියා ය. අකුසල ක්‍රියා අයහපත් ය; තමාට ද අනුන්ට ද අවැඩදායක ය. ඒවායින් අයහපත් ප්‍රතිඵල ලැබේ. ගවයා පසු පස යන ගැලෙහි රෝදය මෙන් අප පසු පස ම එයි. යම් ක්‍රියාවක් සිදුකොට නැවත එම ක්‍රියාව මෙනෙහි කරන කල්හි නෙතට කඳුළු, දුක මෙන් ම ශෝකය ළඟා වන්නේ නම් එවැනි ක්‍රියා නොකළ යුතු ය; ඒවා පච්ච ය; අකුසල් ය; ඒවායින් දුක් විපාක ලැබෙන්නේ ය. කුසල චේතනා මුල්කොට සිදුකරන්නේ කුසල ක්‍රියා ය. කුසල ක්‍රියා යහපත් ය; තමාට හා අනුන්ට හිතකර ය. ඒවායින් යහපත් ප්‍රතිඵල ලැබේ. අප අත් නොහැර යන සෙවණැල්ල මෙනි. එසේ ම යම් ක්‍රියාවක් සිදුකොට නැවත එම ක්‍රියාව මෙනෙහි කරන කල්හි හදවතට සතුට, සොම්නස දැනෙන්නේ නම් එවැනි ක්‍රියා කළ යුතු ය; ඒවා පීඨ ය; කුසල් ය; ඒවායින් සැප විපාක ලැබෙන්නේ ය. එහෙයින් ඒවා කළ යුතු ය.

කර්මය හා විපාකය

දිනක් බුදුරජාණන් වහන්සේ තෝදෙයාපුත්‍ර සුභ මානවකයා අමතා මෙසේ වදාළහ. “මානවකය, සත්ත්වයා කර්මය ස්වකීය කොට ඇත, දායාද කොට ඇත, කර්මය අනුව උපත ලබා ඇත, එය නැයා කොට ඇත, පිළිසරණ කොට ඇත. කර්මය විසින් සත්ත්වයා උස් පහත් වශයෙන් බෙදනු ලැබේ.” මෙයින් හෙළි වන්නේ කර්මය හා සාංසාරික සත්ත්වයා අතර පවතින බැඳීමයි.

ඒ ඒ පුද්ගලයා විසින් කරන ලද කුසල අකුසල කර්මවල විපාක සසර පුරාවට ම ලැබේ. කිසියම් භවයක උපත ලැබීමේ දී අපගේ අතීත කර්ම ද ඉවහල් වේ. නිරයෙහි, තිරිසන් ලෝකයෙහි, ප්‍රේත ලෝකයෙහි, මනුෂ්‍ය ලෝකයෙහි හෝ දිව්‍ය ලෝකයෙහි හෝ අප උපත ලබන්නේත් එම එක් එක් ලෝකයට අදාළ දුක් හෝ සැප හෝ විදීමට මූලික වන්නේත් අප විසින් කරන ලද කුසලාකුසල කර්මයන් ය.

අප්‍රසන්න, අකුසල චේතනාවලින් යුක්ත ව කරන ක්‍රියා අකුසල වේ. අකුසල ක්‍රියා අයහපත් ය; තමාට හා අනුන්ට අහිතකර ය. ඒවායින් අයහපත් ප්‍රතිඵල ලැබේ. ගවයා පසු පස යන ගැල් රෝදයක් මෙන් අකුසල ක්‍රියා දුක් ගෙන දෙමින් අප සමග එයි. පහත දැක්වෙන්නේ ඒ පිළිබඳ බුදු වදනයි.

මනෝ පුබ්බංගමා ධම්මා
 මනෝ සෙට්ඨා මනෝමයා
 මනසා චේ පදුට්ඨේන
 භාසති වා කරෝති වා
 තතෝ නං දුක්ඛ මන්චේති
 චක්කංච වහතෝ පදං (ධම්මපදය, 1 ගාථා)

ප්‍රසන්න කුසල චේතනාවලින් යුක්ත ව කරන ක්‍රියා කුසල වේ. කුසල ක්‍රියා යහපත් ය; තමාට හා අනුන්ට හිතකර ය. ඒවායින් යහපත් ප්‍රතිඵල ලැබේ. අප සමග යන සෙවණැල්ල මෙන් කුසල ක්‍රියා සැප ගෙන දෙමින් අප සමග එයි.

මනෝ පුබ්බංගමා ධම්මා
 මනෝ සෙට්ඨා මනෝමයා
 මනසා චේ පසන්නේන
 භාසති වා කරෝති වා
 තතෝ නං සුඛ මන්චේති
 ඡායාව අනපායිති (ධම්මපදය, 2 ගාථා)

ඒ අනුව කුසලාකුසල සියලු ක්‍රියා අප සමග එයි. ප්‍රධාන වශයෙන් තිදොරින් සිදු කරන අකුසල ක්‍රියා දහයක් ද, කුසල ක්‍රියා දහයක් ද වේ.

අකුසල ක්‍රියා

1. පරපණ නැසීම	6. පරුෂ වචන කීම
2. සොරකම් කිරීම	7. හිස් වචන කීම
3. කාමයෙහි වරදවා හැසිරීම	8. දූඩි ලෝභය (අභිඡ්ඤා)
4. බොරු කීම	9. තරභව (ව්‍යාපාද)
5. කේලාම් කීම	10. වැරැදි විශ්වාසය (මිථ්‍යා දෘෂ්ටි)

කුසල ක්‍රියා

1. පරපණ නැසීමෙන් වැළකීම	6. රළු වචන කීමෙන් වැළකීම
2. සොරකම් කිරීමෙන් වැළකීම	7. හිස් වචන කීමෙන් වැළකීම
3. කාමයෙහි වරදවා හැසිරීමෙන් වැළකීම	8. දැඩි ලෝභයෙන් වැළකීම
4. බොරු කීමෙන් වැළකීම	9. ද්වේශයෙන් වැළකීම
5. කේලාම් කීමෙන් වැළකීම	10. වැරැදි දෘෂ්ටිවලින් වැළකීම

අකුසල කර්ම සිදු කිරීමට අප පොලඹවන්නේ ලෝභ, ද්වේශ, මෝහ යන සන්තානගත අකුසල මූලයන් ය. කුසල කර්ම කිරීමට අලෝභ, අද්වේශ, අමෝහ යන කුසල් මුල් අප පොලඹවයි. ඉහත කී අකුසල් සහ පවිකම් අතර වෙනසක් නැත. එහෙත් බුදු දහමෙහි ඉගැන්වෙන කුසල ක්‍රියා සහ පුණ්‍ය ක්‍රියා අතර මූලික වෙනස්කම් දක්නට ලැබේ.

බුදුරදුන්ට හා මහ රහතුන්ට විපාක දුන් අකුසල කර්ම

බෝසතාණන් වහන්සේ සම්මා සම්බුද්ධත්වය සඳහා නියත විචරණ ලැබීමට පෙර ආත්ම භවයන්හි දී සුරාපානය ආදී යම්යම් පාප කර්මයන්හි නියැලුණු බව සඳහන් වේ. එසේ පෙර කරන ලද පාප කර්ම දොළහක් තමන් වහන්සේට මෙලොව දී විපාක දුන් බව හිමාලයේ අන්‍යෝන්‍ය විල අසල දී පන්සියයක් හික්ෂුන් හමුවේ උන් වහන්සේ වදාළ සේක. බුද්ධ දේශනාව අනුව ඒවායින් සමහරක් මෙසේ ය.

1. සුන්දරී පරිබ්‍රාජිකාව මුල් කොටගත් සිදු වීමේ දී බුදුරදුන් අපවාදයට ලක් වූයේ පෙර මුනලී නම් ධූර්තයකු ව ඉපිද සිටිය දී සරභු නම් පසේ බුදුරදුන්ට කළ අපහාසය නිසයි.
2. විංචාමාණවිකාව පිළිබඳ සිදු වීමේ දී ද උන් වහන්සේ අපවාදයට ලක් වූයේ පෙර සබ්බාහිභු නම් බුදු රදුන්ගේ නන්ද නම් ශ්‍රාවකයන් වහන්සේට 'කාමභෝගියා' යැයි දොස් නැඟීම හේතුවෙනි.
3. බුදුරජාණන් වහන්සේට විටෙන් විට වැළඳුණු හිසේ රුදාවක් තිබිණ. එයට හේතු වූයේ, පෙර මසුන් මරන පවුලක ඉපිද සිටිය දී තම ශැතීන් මසුන් ගොඩදා තිබෙනු දක සතුටු සිතා පහළ කළ පාප කර්මයයි.
4. උන් වහන්සේ පෙර භවයක වෛද්‍යවරයකුව සිටිය දී තමාගෙන් බෙහෙත් ලබා ගත් සිටුවරයකු නියමිත මුදල් නොගෙවූ බැවින්, ඒ පිළිබඳ ද්වේෂයෙන් එම රෝගී සිටුවරයාට විරේක බෙහෙතක් දී මුදල් ලබා ගැනීමේ පාපයෙන් ලෝභිතපක්කන්දිකා (ලේ අතීසාරය) නමැති දරුණු රෝගය වැළඳුණි. මේ ආකාරයෙන් ම බෝධිසත්වයන් වහන්සේ විසින්

කරන ලද පුණ්‍ය කර්මවල ආනිශංස පිළිබඳව ද බෞද්ධ සාහිත්‍යයෙහි සඳහන් වේ. පූජාවලිය ඒ සඳහා නිදසුන් වේ.

මුගලන් හිමි සොරුන්ගෙන් පහර කෑමට හේතුව

මුගලන් මහ රහතන් වහන්සේ අප බුදු සසුනෙහි සෘද්ධිලාභීන් අතර අග්‍ර වූ සේක. එසේ වුව ද තීර්ථකයන්ගෙන් අල්ලස් ගෙන සොරුන් විසින් පහර දෙනු ලැබීම නිසා කාලසිලා පර්වතයේ දී පිරිනිවන් පෑමට සිදුවිය. ඊට හේතු වූයේ පෙර ජාතියක දී සිය දෙමව්පියන් කැලයට ගෙනගොස් පහර දී මරා දැමූ පාප ක්‍රියාවයි. ඉහත කී නිදසුන්වලින් පැහැදිලි වන්නේ රහතුන්ට පවා පාප කර්ම කළවිට සසර දුක් ලැබෙන බව ය. එමෙන් ම පුණ්‍ය කර්ම කළ විට සසර සැප ලැබේ. සිවලී මහරහතන් වහන්සේ ප්‍රත්‍යලාභීන් අතර අග්‍රස්ථානයට පත් වූයේ, පෙර භවයක දී තාපසයකු ව සිටිය දී තමන් වැළඳූ ආහාරය වමාරා පැටවුන් සහිත කුසගින්නේ සිටි බැල්ලියකට ලබාදුන් පුණ්‍ය කර්මය හේතුවෙනි.

උසස් මනසක් ඇති මිනිසුන් වශයෙන් අප ද යෝනිසෝමනසිකාරයෙන් හෙවත් සිහි නුවණින් සිතා, විමසා බලා ක්‍රියා කළ යුතු ය. බුදුරජාණන් වහන්සේට මහත් වූ නුවණක් ඇත්තේ ය, යසස් ඇත්තේ ය, මහත් වූ පිරිවර සම්පත්තියක් ඇත්තේ ය, මහත් වූ ගුණ සම්පත්තියක් ඇත්තේ ය, මහත් වූ සෘද්ධිබලයක් ද ඇත්තේ ය. එහෙත් තථාගත සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේට ද කර්ම විපාකවලින් බේරී සිටීමට නොහැකි වූයේ නම්, එතරම් පාරමී ශක්තියක්, ගුණ ශක්තියක්, පිරිවර බලයක්, සෘද්ධිබලයක් නැති අප වැන්නවුන් කෙසේනම් කළ පවිකම්වලින් ගැලවෙන්නේ ද? එබැවින් අප නැවත පසුතැවිල්ලට සිදු වන දෑ නොකළ යුතු ය. කිසි දිනක කවරකුට හෝ දුකක්, පීඩාවක්, කරදරයක්, විපතක් කිරීමෙන් වැළකී සිටිය යුතු ය. අප විසින් කළ යුත්තේ නැවත නැවතත් සිතමින් සැප විපාක විඳිමින් සතුටු විය හැකි කුසල් ය; පින්කම් ය. තමන්ට මෙන් ම අනුන්ට ද අවැඩක්, අයහපතක් සිදුවන දෑ මගහරිමින් වැඩක්, යහපතක් සිදුවන දෑ කළ යුතු ය. කෙටියෙන් කියතොත් අප නොකළ යුත්තේ පවිකම් ය. අකුසල් ය; කළ යුත්තේ සැප විපාක දෙන පින්කම් ය; කුසල් ය.

සාරාංශය

කර්මය බුදුදහමේ මූලික ඉගැන්වීමකි. එම ඉගැන්වීමේ අරමුණ අපගේ ක්‍රියා පිළිබඳ අපට ඇති වගකීම පෙන්වා දීමයි. අපගේ ක්‍රියා අපට ද අප අවට සිටින අයට මෙන් ම මුළු ලෝකයට ද බලපාන බව පෙන්වා දීමයි. එසේ පෙන්වා දෙන අතර කර්මය පිළිබඳ සමකාලීන මිථ්‍යා මත බැහැර කෙරේ. බුදුදහමට අනුව චේතනාව මුල් වී කයින්, වචනයෙන් හා මනසින් කර්ම රැස් කරනු ලැබේ. ඒවා කුසලාකුසල වශයෙන් වර්ග කෙරේ. කර්ම මැන බැලිය හැකි නිර්ණායක හෙවත් මිණුම් දඩු අතර චේතනාව හා විපාකය ප්‍රධාන ය. බුදුරජාණන් වහන්සේට මෙන් ම කෙලෙස් නැසූ මහ රහතුන්ට ද කුසලාකුසල කර්ම විපාක දුන් අවස්ථා ඇත. කර්මයන් විපාකයන් පිළිගැනීම සැබෑ බෞද්ධ ජීවිතයක ලක්ෂණය වෙයි. කුඩා කල සිට ම අපි ද පවිත් හා අකුසලයෙන් වැළකී පින්කම් හා කුසල් කරමින් ජීවිතය සාර්ථක කර ගැනීමට අධිෂ්ඨාන කර ගනිමු.

ක්‍රියාකාරකම

1. බුදුදහමේ ඉගැන්වෙන කර්ම සංකල්පය කෙටියෙන් හඳුන්වන්න.
2. බුදුරජුන් බැහැර කළ කර්මවාද පිළිබඳ ඉගැන්වීම් මොනවා දැයි පෙන්වා දෙන්න.
3. කුසලාකුසල කර්ම මැන බැලිය හැකි ප්‍රධාන නිර්ණායක පිළිබඳව ගුරුතුමා සමග සාකච්ඡා කරන්න.

පැවරුම

● පුස්තකාලය භාවිතයෙන් පහත සඳහන් ධර්ම කරුණු රැස්කොට වගුවක් පිළියෙල කරන්න.

1. පස් පව්	3. දස කුසල්
2. දස පුණ්‍ය ක්‍රියා	4. දස අකුසල්

ප්‍රභූණුවට

ඇතත් නැතත් පරලොව සුදනෙනි	මහත
හළොත් යෙහෙකි පවිකම් නොතබා ම	සිත
නැතත් එ පරලොව ඉන් වන අවැඩ	නැත
ඇතොත් නැතැයි පවි කළ හට වෙයි	විපත

(සුභාමිතය)

න තං කම්මං කතං සාධු - යං කත්වා නානුතප්පති
 යස්ස අස්සුමුඛෝ රෝදං - විපාකං පටිසේවති.

තං ච කම්මං කතං සාධු - යං කත්වා අනුතප්පති
 යස්ස පතීතෝ සුමනෝ - විපාකං පටිසේවති.

(ධම්ම පදය)